

ФІЛОСОФСЬКІ ПОГЛЯДИ В'ЯЧЕСЛАВА ЧОРНОВОЛА

Фастовець Наталія Валеріївна,

к.н.з держ. упр., доцент

Київський національний університет технологій та дизайну

м. Київ, Україна

Вступ. Визвольна війна України із російськими загарбниками підтвердила тезу про важливість досліджень, щодо політичних поглядів політиків і філософів сучасної історії України.

Відомим філософом і політиком української держави був В'ячеслав Чорновіл, видатний український діяч, дисидент, журналіст і політик, який залишив незгладимий слід на політичному ландшафті України ХХ століття.

В'ячеслава Чорновола знають як активного борця за незалежність України. Але, важливо і те, що у своїй діяльності щодо створення суверенної Держави Україна ця людина притримувалася певних філософських поглядів, які складала його підхід до політики та життя.

Мета. Метою роботи є проведення аналізу підґрунтя філософських світоглядів В'ячеслава Чорновола.

В основі філософії В. Чорновола лежить глибока прихильність до українського націоналізму та ідентичності. Він вважав, що українці повинні пишатися своєю культурною спадщиною, мовою та історією. Чорновіл розглядав Радянський Союз як репресивну силу, що мала на меті асимілювати українців у гомогенізовану радянську ідентичність. Політична філософія В'ячеслава Чорновола глибоко вкорінена в націоналізмі та українській ідентичності [1]. Цей націоналізм не ґрунтується на ворожнечі за релігійною, етнічною чи мовною ознакою, а радше на відданості країні та її унікальній історії [2]. Чорновіл будував ідею націоналізму на єдності за такими принципами: єдність національної ідентичності культури, етнічної приналежності, географічного розташування, релігії та мови. Він описував це

як тип націоналізму, заснований на київських, а не галицьких традиціях, що дозволяє людям приймати свою ідентичність, залишаючись при цьому відкритими для нових ідей та модернізації [3]. Як наслідок, політична філософія В. Чорновола підкреслює важливість оновлення розуміння національної ідентичності для створення життєздатної сучасної держави[1].

В. Чорновіл був активним поборником прав людини та індивідуальної свободи. Він вірив, що кожна людина має невід'ємне право жити у вільному і справедливому суспільстві, висловлювати свої думки і мати право на особистий погляд. За свої відверті погляди, протягом свого життя, він зазнавав переслідувань та ув'язнень, але попри репресії, ніколи не зраджував своїм принципам.

Філософію В. Чорновола вважають такою, яка відповідає ідеям західного лібералізму. Наголошуючи на важливості демократичного врядування, верховенства права та захисту громадянських свобод, В. Чорновіл критикував придушення радянським режимом інакомислення та нехтування правами людини. Він не розділяв боротьбу за права людини і боротьбу за незалежність України, а вважав, що права людини може забезпечувати лише незалежна і демократична Україна.

Одним з центральних аспектів політичної філософії В. Чорновола є його сильна антикомуністична позиція та прозахідні цінності [4]. Він позиціонував себе проти комунізму і прагнув дистанціювати Україну від її радянського минулого [5]. Його політичні переконання були наповнені бажанням звільнити Україну від комунізму та впровадити ліберальні цінності. Філософський світогляд В. Чорновола відрізнялась від ідей більшості його сучасників тим, що він виступав за прихильність до ненасильства і громадянського спротиву як засобу досягнення змін у політичній системі.

Мирний протест і громадянська непокора, на думку В. Чорновола є найсильнішим інструментом досягнення демократії. Протягом своєї кар'єри він брав участь у різних формах ненасильницького спротиву, включаючи голодування, демонстрації та підпільне видавництво дисидентської та

просвітницької літератури.

Його прихильність до ненасильства ґрунтувалася на вірі в моральну перевагу такого підходу. В. Чорновіл стверджував, що застосування насильства не лише підірве легітимність українського руху за незалежність, але й призведе до зайвих страждань і людських жертв. Прихильність В'ячеслава Чорновола до ненасильства вирізняла його як принципового і співчутливого лідера.

Значний вплив на формування поглядів В. Чорновола здійснила віра і духовність. В Чорновіл був українським греко-католиком і вірив, що духовність може бути джерелом стійкості та моральної ясності, як життєвої.

Духовність В. Чорновола і його відданість справі руху за незалежність України і захист прав людини, зробили його взірцем для майбутніх поколінь українських політиків.

Висновок. Філософські погляди В'ячеслава Чорновола мають витoki із українського націоналізму і віри в те, що права людини досягаються ненасильством та духовністю. Життя і творчість В'ячеслава Чорновола продовжують надихати тих, хто відстоює зараз незалежність України. Спадщина В. Чорновола є нагадуванням про міцну силу ідей та принципів перед обличчям тиранії та насилля.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Zelenskyu's vision for Ukrainian national identity // Atlantic Council January 15, 2020. URL: www.atlanticcouncil.org.
2. Marc F. Plattner. Nationalism and the Struggle in Ukraine // Apr. 2022. URL: www.americanpurpose.com.
3. Nancy Popson Ukrainian National Identity: The "Other Ukraine"// Wilson center. November 17.2023. URL: www.wilsoncenter.org.
4. Taras Kuzio Crime, politics and business in 1990s Ukraine// Jstor. Vol. 47, No. 2, June 2014. URL: www.jstor.org/stable/48610394.
5. Olga Bertelsen: Russian Active Measures. Yesterday // Issuu. Feb 27, 2023. URL:issuu.com/ibidempress/docs/1529_bertelsen_measures.